

Dammen was populairder dan schaatsen

Een van de leukste damboeken is ongetwijfeld dat over zeven jaar suikertoernooi, uitgegeven in 1976.

Iedere keer als ik, hoe voorzichtig ook, de dikke lichtblauwe bundel raadpleeg laten er wel een paar pagina's los (het is niet zo goed gebonden). Toch weet het in verre staat van ontbinding zijnde schrijfsel me keer op keer te boeien. Het is eigenlijk een toernooiboek maar geeft door allerlei interviews, verhaaltjes en anecdoten een uitstekend beeld van de damwereld in het begin van de jaren zeventig. De Suikerunie was de eerste grotere sponsor die onze sport kende. We leren dat de motivatie om het dammen te sponsoren (natuurlijk) puur van commerciële aard was. Verrassend is het feit dat dammen destijds twaalf keer meer publiciteit opleverde voor de sponsor dan schaatsen, iets wat tegenwoordig natuurlijk volledig ondenkbaar is. Debet aan de publiciteit zijn denk ik twee zaken. Allereerst was de Koude Oorlog tussen het westen en de Sovjetunie op zijn hoogtepunt. Sovjetdammers kwamen nog maar mondjesmaat richting Nederland om aan toernooien deel te nemen. Waar tegenwoordig Russische topdammers voor enkele tientjes bereid zijn hun

kunsten te vertonen was de aanwezigheid van "een echte Rus" destijds iets exclusiefs en daardoor interessant. Spannend was ook de Let Andris Andreiko; de regerend wereldkampioen die bekend stond om zijn dubieuze foefjes die balancerden op het randje van sportiviteit en daarmee perfect paste in het clichébeeld van de Koude Oorlog. Het belangrijkste is echter dat Nederland twee piepjonge spelers had die de strijd met de tot dan toe superieure Sovjets aankonden. De destijds zeer recalcitrante Ton Sijbrands (met zelfs voor die tijd zeer lang haar!) en de jongere Harm Wiersma zorgden zowel op als naast het dambord voor voldoende schrijfstof. Zo lagen beide grootmeesters in 1971 in de clinch met de organisatie over de hoogte van het startgeld waarmee ze, hoe tegenstrijdig het ook moge klinken, baanbrekend werk verrichtten voor de professionalisering van de damsport. De speculaties over wie van beide Nederlanders nu eigenlijk de sterkste speler is staken voor het eerst de kop op en houden ook nu nog, ruim dertig jaar later, dammend Nederland regelmatig bezig.

De Suikertoernooien waren ongekend professioneel opgezet. Decor was het statige Amsterdamse Krasnapolski hotel. Het toernooi kende veel kleurrijke deelnemers. Wat te denken van de Amerikaan Carl "Buster" Smith. De gekleurde postbode uit Chicago was met zijn granieten speelstijl haast onverslaanbaar voor de grootmeesters van die tijd. Een van zijn bekendste wapenfeiten uit het toernooi van 1973 ziet u in diagram 1. Tegenstander Harm Wiersma is in het bezit van enkele strategische velden en had even hoop de Amerikaan te kunnen verslaan. Smith sloeg echter toe middels het fraaie 52. 24-20! 15x24 53. 36-31 27x36 54. 47-41 36x47 55. 37-31!! 26x48 56. 35-30 47x44 57. 30x10 met remise.

Pers en toeschouwers maakten in de verschillende edities kennis met de op zijn retour zijnde Senegalees Baba Sy en een nog zeer jonge Malinees Mamina N'Diaye (niet te verwarren met de Senegalese grootmeester Macadou N'Diaye!). Mamina had nog nooit met een klok gespeeld en kreeg voor aanvang van het toernooi van 1975 (waarin hij overigens een prachtige derde plaats behaalde) een spoedcursus in het gebruik ervan. In diagram 2 zien we hoe N'Diaye in dit toernooi Vladimir Agafonow verrast. De Rus heeft zojuist nog in de opening de Ghestemaanval 15.28-22? gespeeld. Zwart forceerde winst middels 15. ... 07-12! 16.33-28 24-29!! Natuurlijk mag wit nu niet verder

gaan met 39-33 wegens de damcombinatie (12-17) 33x24 (23-29)! et cetera, terwijl op 36-31 sterk (12-17) volgt. Partij: 17.37-31 26x37 18.42x31 29-33!! 19.38x29 23x34 20.43-38 34x43 21.48x39 12-17 22. 31-26 19-23! 23. 28x19 17x37 24. 41x32 14x23 25. 26x17 11x31 26. 36x27 en zwart won een schijf en later de partij. Mooie tijden moeten dat geweest zijn voor damliefhebbers. Het is inmiddels vierentwintig jaar geleden dat Harm Wiersma als laatste Nederlander de wereldtitel veroverde. Het wachten is op een nieuwe Nederlandse topper die opnieuw de strijd met de Russen aankan en voor publiciteit zorgt. Maar of dammen ooit weer meer aandacht zal krijgen dan schaatsen?

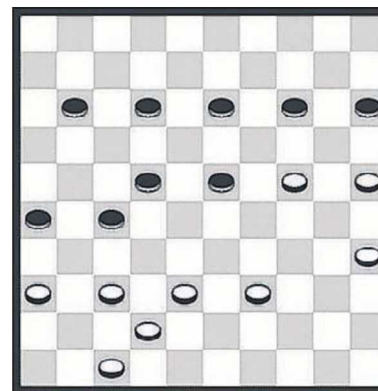

Diagram 1

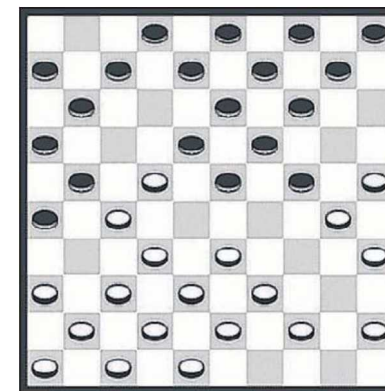

Diagram 2